

Ældre @ Sagen

TEMA-MØDE I FIF – 18. JANUAR 2021

...og som følge af Corona

Ensomhed under Corona

Indhold

- 1. Hvad ved vi om ensomhed under Corona?
- 2. Hvad er der gjort fra centralt hold for at modvirke ensomhed?
- 3. De fire partnerskaber mod ensomhed
- 4. Hvilke konkrete løsninger – og udfordringer er vi stødt på?
- 5. Hvad er perspektivet på kort og langt sigt?

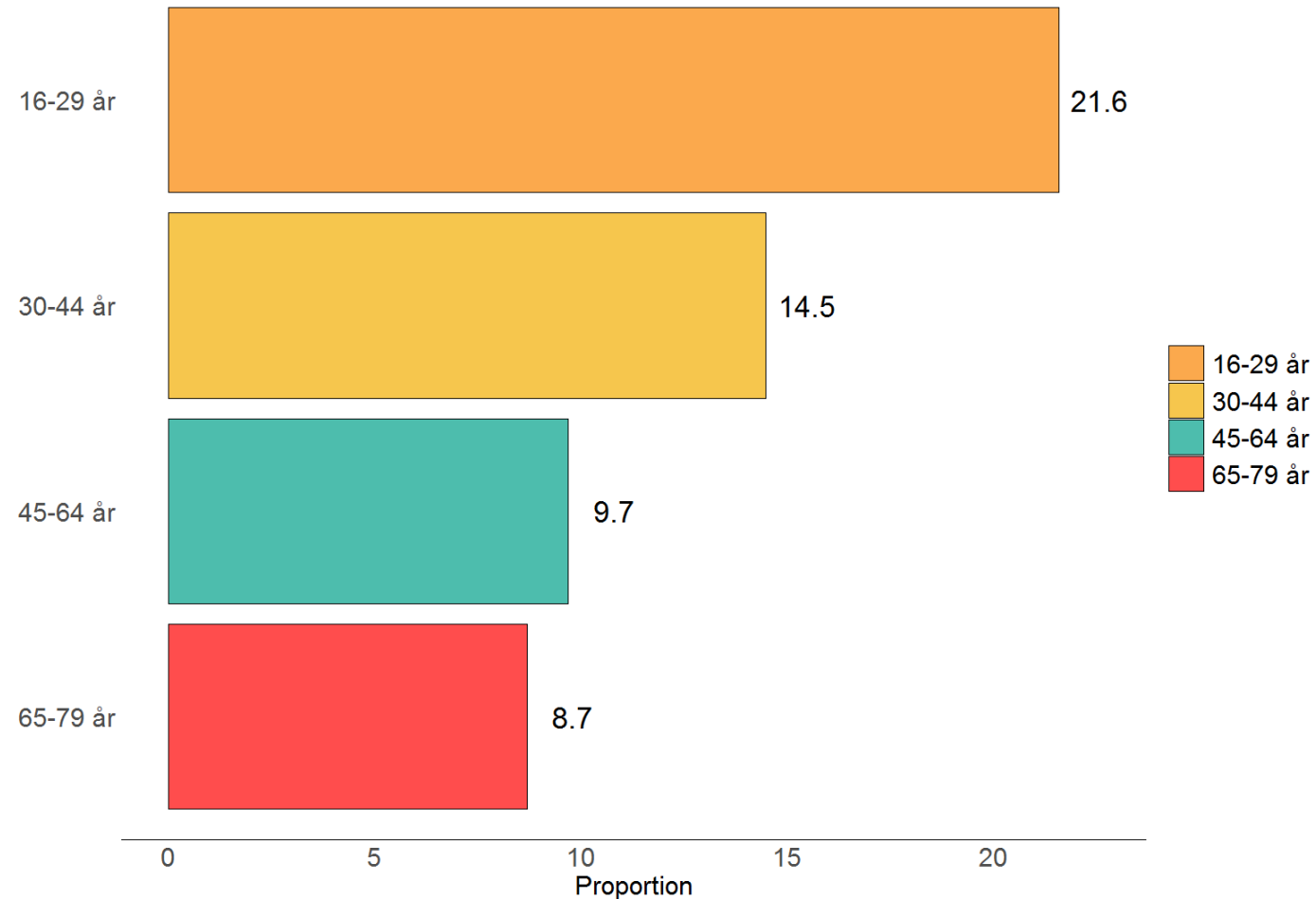
Vidnesbyrd

- *For os enlige ældre med kroniske sygdomme er der virkelig tale om ensomhed under corona-epidemien.*
- *Jeg har isoleret mig siden marts. Har ikke haft et eneste menneske indenfor min dør. Jeg deltager ikke i møder (sidder elles i tre foreningsbestyrelser) og forsamlinger af nogen art, heller ikke privat. Går naturligvis ikke i butikker og storcentre, restauranter, biograf og lignende. Køber kun madvarer én gang om ugen kl. 7,30 - altså før Brugsen åbner og der kommer andre kunder.*
 - *Jonna, 74 – november 2020*

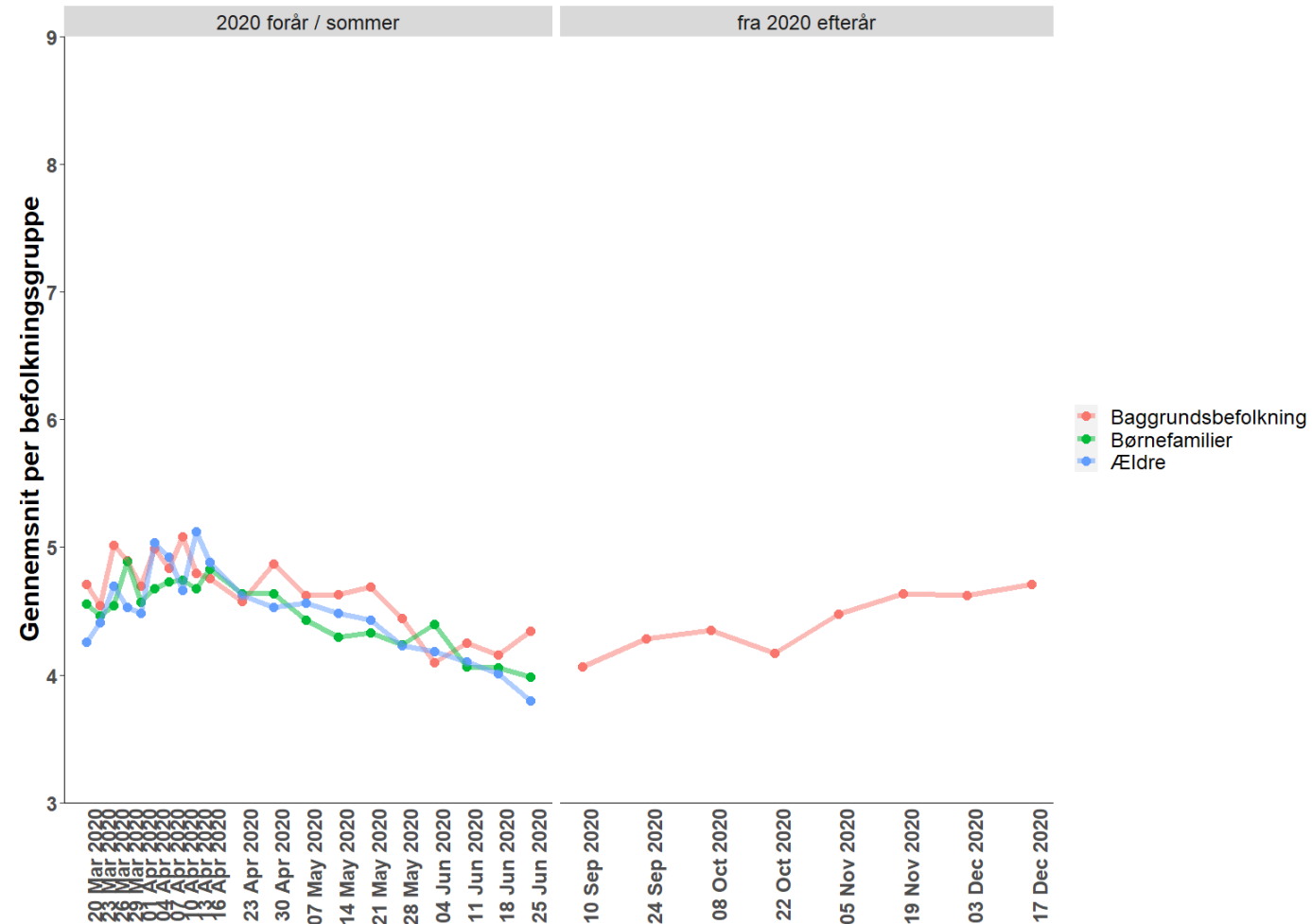
Hvad ved vi om ensomhed under Corona?

- Engelske studier:
- Øget ensomhed under Corona, især unge, mennesker med lav indkomst, aleneboende – altså de sædvanlige grupper, men også studerende (fjernundervisning)
- Hollandsk undersøgelse: Øget ensomhed blandt ældre
- US – ingen klare resultater
- Danmark – Corona Minds på KU og HOPE på AAU – løbende panelundersøgelser

Corona Minds – T-ILS 7+ (april/maj 2020)

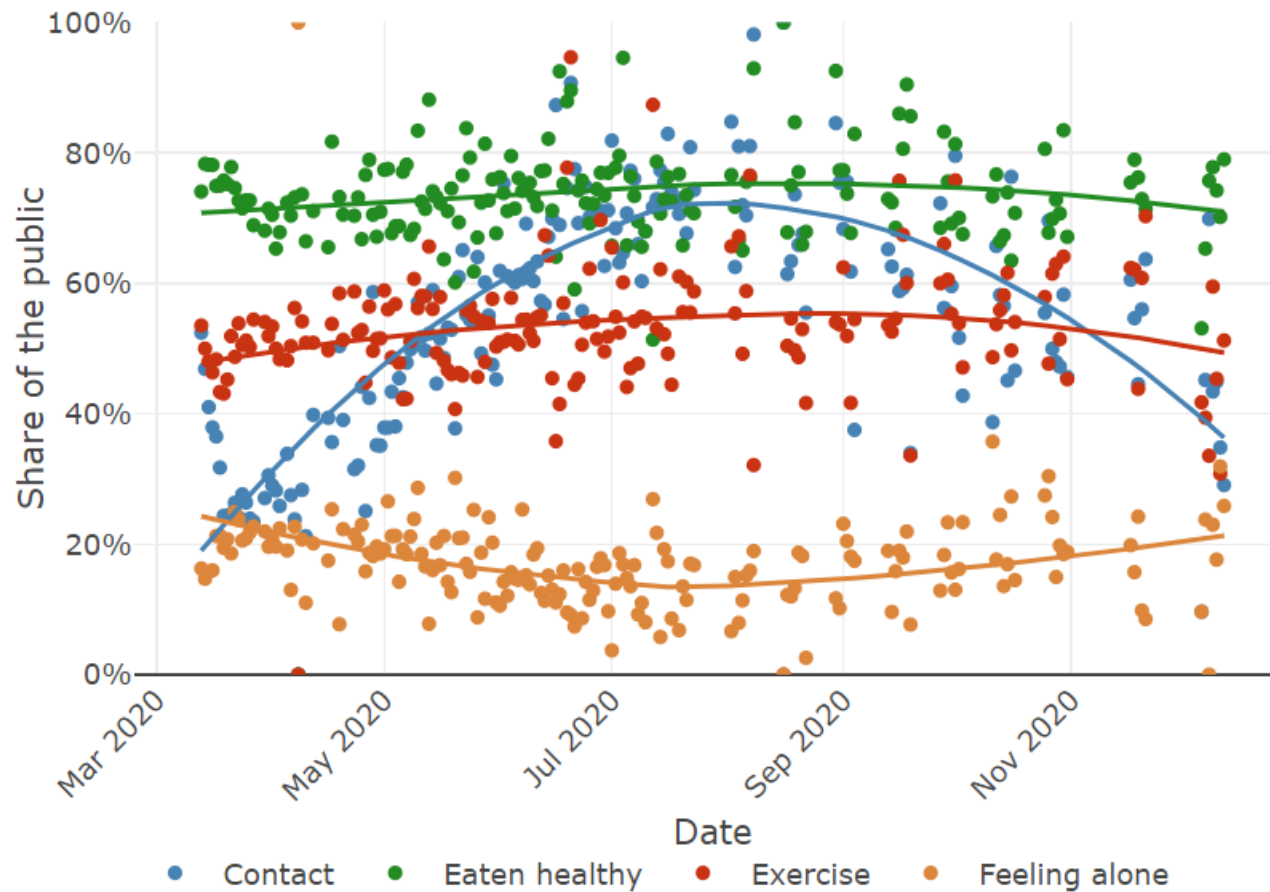

Corona Minds – T-ILS - gennemsnit

HOPE – direkte spørsmål

Habits in Denmark

24 % d. 20.3.

26 % d.12.12.

Men de mest udsatte er ikke med...

- De ældste – plejehjemsbeboere, hjemmehjælpsmodtagere, hjemmeboende med syge ægtefæller (især med demens)
- Udsatte børn og unge – familier med problemer, anbragte børn, psykiske lidelser
- Udsatte voksne, herunder hjemløse, langvarig psykisk lidelse
- Mennesker med handicap

Løsninger...

- → De fire partnerskaber nedsat hhv. 25. april og 1. maj (ældre) – Fra Dansk Industri til Alzheimerforeningen. Otte facilitatorer
- Opgaver: Afdække udfordringer og finde gode løsninger, Akutstrategier, indsamle og formidle gode erfaringer, skabe nye samarbejder, lokale partnerskaber;
- Samarbejd på tværs af partnerskaberne og tilrettelæg med henblik på post-Corona

Redskaber...

Med aftalerne fulgte en sand pengeregning:

- 215 mio. kr. til udsatte
- 165 mio. kr. til ældre
- Sommerpakke på 700 mio. kr.
- 50 mio. kr. mod ensomhed i november
- 250 mio. kr. på FL21 til oplevelsesindustrien via civilsamfundet
- ...men hvad var planen??

Partnerskabernes strategier

- Konvergens mod ét hovedbudskab:
- Ensomhed var et stort og stigende problem allerede før Corona, og det er i vid udstrækning de samme risikogrupper, som nu rammes endnu hårdere – lad os bruge tiden til at bygge alliancer og momentum i retning mod en samlet strategi, der peget langt frem, også post-Corona
- Bagved budskabet ligger erkendelsen af, at ensomhedsbekæmpelse under restriktioner er løsning af cirkelns kvadratur....

Børne og unge-partnerskabet

“Da vi kom tilbage fra karantænen, følte jeg mig som en total fremmed i klassen, det var ligesom at starte forfra, bare hvor alle var ligeglade med mig. Jeg føler ikke, at jeg hører til i nogen af grupperne i min klasse (alle går nemlig i grupper). Jeg passer ikke ind i min klasse eller skole, og i frikvartererne står jeg bare og lader som om jeg snakker med nogle, eller sidder for mig selv i et hjørne, hvor ingen ser mig.”

- Pige, 13 år, til BørneTelefonen

Anbefaling 1: Vi skal skabe flere og stærkere inkluderende fællesskaber for børn og unge

Anbefaling 2: Vi skal styrke kompetencerne til at skabe inkluderende fællesskaber

Anbefaling 3: Vi skal anerkende børn og unges ensomhed som en folkesundhedsudfordring

Anbefaling 4: Vi skal nedbryde tabu og afstigmatisere ensomhed

Anbefaling 5: Vi skal have mere viden om ensomhed, og hvad der virker

Anbefaling 6: Vi skal samarbejde lokalt for at forebygge og afhjælpe ensomhed

Anbefaling 7: Vi skal have en national ensomhedsstrategi

Socialt udsatte voksne

- Nedlukning af væresteder, varmetuer, beskæftigelsestilbud ramte hårdt
- Det analoge blev forsøgt gjort digitalt: nye typer samvær så dagens lys fx walk & talk med frivillige gå-værter, digitale væresteder, e-sport og facebook-grupper med forskellige temaer.
- Men strategiens egentlige spor er langsigtede:
 - 1. Afstigmatisering
 - 2. Inklusion og tilgængelighed
 - 3. Uddannelse af fagpersonale
 - 4. Tværsektorielt samarbejde lokalt
 - 5. Udarbejdelse af et socialt beredskab til brug ved fremtidige nedlukninger

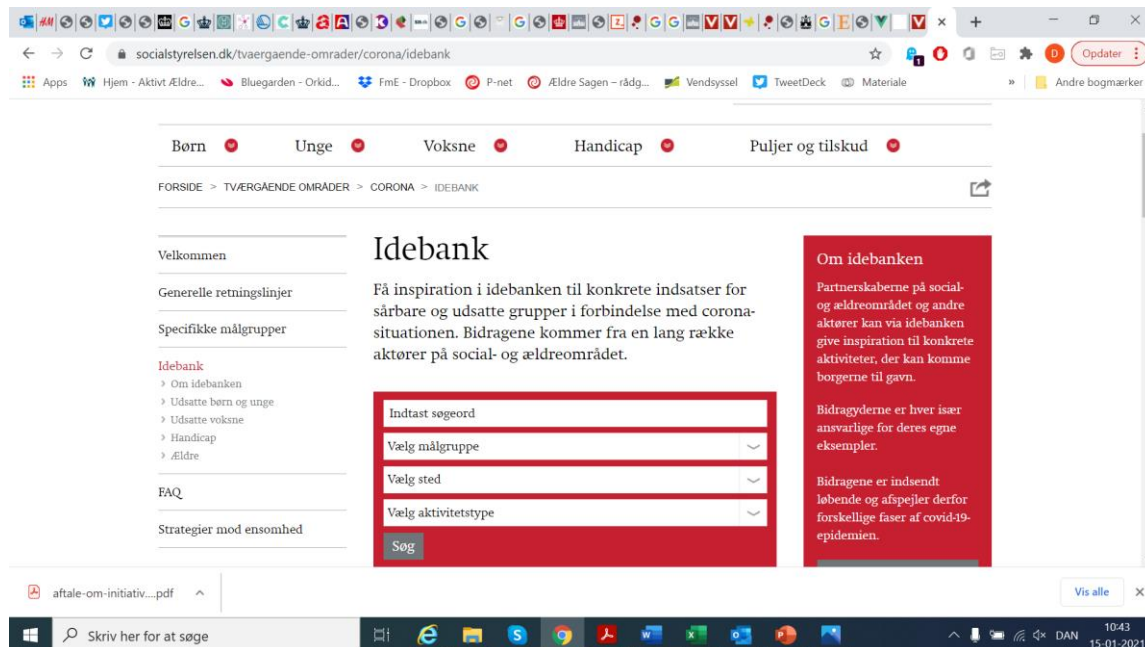
Mennesker med handicap

- COVID-19 er et **forstørrelsesglas** på hverdagen for mennesker med handicap
- Gruppen tæller mange i **særlig risiko** for kompliceret sygdom ved smitte
- DH har lavet egen undersøgelse blandt målgruppen: **38 % har følt sig ensomme** under forårets nedlukning
- Mange i målgruppen har svært ved at mestre digitale redskaber
- 5 indsatspor:
 - 1. Afstigmatisering og oplysning
 - 2. Inklusion og tilgængelighed
 - 3. Inddragelse og empowerment
 - 4. Lokalt samarbejde og forankring (sikre lokalt engagement)
 - 5. Et socialt beredskab under kriser og øget nationalt fokus på handicapområdet

Ældrepartnerskabet

- Også her mange, der isoleres særligt grundet sårbarhed ved smitte
- Lidt mere operationel tilgang til strategien og meget stort partnerskab (40+)
- Værdikæde ved ensomhedsbekæmpelse med fem roller/led:
 - 1. Initiativtager (Interventionsejer)
 - 2. Opsporing og kontakt
 - 3. Kommunikation
 - 4. Logistik
 - 5. Følgeskab

Konkrete initiativer – idebank hos Socialstyrelsen

Børnetelefonens hjemmerådgivning

Familieven på afstand

Digitale væresteder

Nødundervisning på daghøjskoler

DBS ringede til alle sine 7.000 medlemmer

“Lejrskole” på nedlukket bosted

Ældretelefonen

Virtuelle Europarejser

Fem fælles anbefalinger til Christiansborg

Anbefaling 1: Danmark skal have en national, tværgående ensomhedsstrategi, der rækker ud over COVID-19

Anbefaling 2: Vi skal styrke kompetencerne til at skabe inkluderende fællesskaber

Anbefaling 3: Vi skal nedbryde stigma og tavshed om ensomhed

Anbefaling 4: Vi skal sikre adgang til fællesskaber for mennesker i særlig risiko

Anbefaling 5: Vi skal have mere viden om ensomhed, og hvad der virker mod den

Ovenstående anbefalinger er kort uddybet på de følgende sider.

På vegne af de fire partnerskaber:

De helt store udfordringer

Hvad kan vi gøre mod ensomhed, når vi ikke behersker årsagen = nedlukning?

Hvad kan vi gøre for de ikke-digitale?

Hvad med langtidseffekten?